

Poslední dny na výměnu starého kotle. Brzy budou hrozit pokuty

■ Energetika

Poslední dny na výměnu starého kotle. Brzy budou hrozit pokuty

Od září bude zakázáno pálit uhlí v nešpinavějších typech kotlů. Dotace na nový kotel se od září sníží, přesto zůstanou poměrně štedré.

Martin Petříček
martin.petrick@economia.cz

Zákaz nešpinavějších kotlů první a druhé emisní třídy na pevná paliva je na spadnutí. Od září bude za jejich používání hrozit pokuta až 50 tisíc korun, kterou je možné udělovat i opakovaně. Podají-li však lidé žádost o dotaci na výměnu starého kotle a dodatečně jej vymění, kontroly k tomu přihlednou. Skončí i populární kotlíkové dotace, které dosud využilo přes 130 tisíc žadatelů. Domácnosti však o finanční podporu od státu na výměnu kotle nepřijdou. Dotace se proti nynějším podmínkám sníží, budou se nově vztahovat nejen na staré uhelné kotle, ale také na další způsob vytápění.

Ještě na začátku léta bylo v Česku k výměně zhruba 150 tisíc nevyhovujících kotlů, podle ministerstva životního prostředí jejich počet klesá. Podle nynějších odhadů jich nyní jsou vyšší desetitisíce, v mnoha domácnostech ovšem starý kotel může sloužit jen jako náhradní zdroj. Kraje v poslední době zaznamenaly zvýšený zájem o výhodnější dotace. „Přijem žádostí už zhruba dva měsíce poměrně výrazně roste, nejvýrazněji v Olomouckém a Zlínském kraji,“ říká mluvčí ministerstva životního prostředí Veronika Krejčí.

Během prvního zářijového týdne se podpora pro nízkopříjmové domácnosti – starobní důchodce, příjemce invalidního důchodu 3. stupně a domácnosti pobírající příspěvek na bydlení nebo příspěvek na dítě – přesune pod program Nová zelená úsporám Light. Dotace sice budou nižší než nyní, ale stále štedré. Na tepelné čerpadlo stáť přispěje až 150 tisíc korunami, na moderní kotel na pelety či

kusové dřevo dostanou žadatelé až 110 tisíc korun. Na dotaci si ale sahne i domácnost, která se rozhodne vyměnit plynové nebo elektrické vytápění za tepelné čerpadlo. Zkrátka nepřijdou ani ostatní domácnosti, pamatuje na ně standardní Nová zelená úsporám. Výše podpory je proti zvýhodněnému programu pro nízkopříjmové domácnosti ve většině případů o dvacet tisíc nižší. Pokud však lidé spolu s výměnou tepelného zdroje udělají i další úsporná opatření, například své obydlí zateplí nebo dají na střechu fotovoltaiku, získají bonus.

Stát chce finanční podporou výměny kotlů na pevná paliva pročiš-

tít vzduch nad Českem. Po odsíření elektráren a průmyslu se právě staré kotle staly největším zdrojem znečišťování ovzduší. Z programů MŽP šlo dosud na výměny neekologických zdrojů 21 miliard korun a vyměnilo se 194 tisíc kotlů. Z toho v kotlíkových dotacích to bylo 132 tisíc žádostí v objemu 15,5 miliardy korun, zby-

~
Skončí i populární kotlíkové dotace, domácnosti však o finanční podporu nepřijdou.

tek připadá na program Nová zelená úsporám.

Odchod od uhlí se domácnostem může vyplatit i finančně. „V budoucnu se dá očekávat nárůst ceny uhlí a zhoršení jeho dostupnosti v důsledku postupného ukončování spalování uhlí v elektrárnách a teplárnách,“ říká mluvčí Krejčí. Zároveň by lidé, kteří vybírají nový způsob vytápění, měli mít na paměti, že to není investice na pár let, ale spíše na desítky let. „Neměli by zbrkle volit nejlevnější variantu, která může přinést vyšší provozní náklady, nebo v případě plynových kotlů dokonce emisní povolenky,“ říká ředitel Asociace pro využití tepelných čerpadel Jan Potucký.

Právě tepelná čerpadla zažívají dlouhodobý nárůst zájmu. Zatímco v roce 2017 si je nechalo instalovat 15 tisíc domácností, v roce 2022 to už bylo přes 60 tisíc. Loni sice počet instalací poklesl na necelých 56 tisíc, je to však zhruba stejné množství jako za roky 2020 a 2021 dohromady. Konec kotlíkových dotací přilákal další klienty. Vedoucí technického oddělení ve společnosti Stiebel Eltron David Šafránek říká, že v létě za-

znamenal výrazný růst zájmu o tepelná čerpadla. „Jen mezi červnem a červencem vzrostl počet poptávek o 35 procent,“ říká.

Tepelných čerpadel je aktuálně v Česku kolem 300 tisíc. Pro dosažení klimatických závazků by jich tu podle Evropské asociace tepelných čerpadel však mělo být něco přes milion. Jak rychle budou skutečně přibývat, bude záviset zejména na konzistenci vládní politiky. „Na jednu stranu veřejně podporuje udržitelnost vytápění a český průmysl, nicméně na druhou stranu svými kroky fakticky podporuje růst ceny elektřiny a snižování ceny plynu. To je naprostý opak toho, co naše ekonomika a spotřebitelé potřebují,“ tvrdí Potucký.

Přestože je pravděpodobné, že tepelná čerpadla začnou výrazněji nahrazovat jiné způsoby vytápění ve větší míře, nemusí se hodit pro všechny typy nemovitostí. „Vhodná nejsou pro staré nezateplené domy. Navíc je potřeba počítat s vyššími náklady na servis a údržbu,“ říká člen představenstva dodavatele energie Centropol Jiří Matoušek.

Pokračování na straně 2

Hudba

„Beatles 90. let“ se vrací. Prodej lístků začne v sobotu

Oasis, ikona britpopu, v úterý oznámila návrat a sérii koncertů. Stalo se tak 15 let od rozpadu a 30 let od debutového alba *Definitely Maybe*. Největší slávu Oasis zažili v polovině 90. let, kdy vrcholila hudební „bitva“ o Británii. A to mezi Oasis v čele s bratry Liamem a Noelem Gallagherovými, „fracky“ z dělnické rodiny, a kapelou „z lepších rodin“ Blur s frontmanem Damonem Albarnem. Oasis prodali přes 75 milionů desek, osm singlů bylo na prvním místě britského žebříčku, překvapivě nikdy v čele nebyla asi nejhranější píseň *Wonderwall*. V sobotu začnou prodej lístků na celkem 14 koncertů v Cardiffu, Manchesteru, Londýně, Edinburgu a Dublinu. Očekává se jeden z největších zájmů o vstupenky v hudební historii.

foto: Getty Images

V plynofikovaných oblastech podle Matouška dává smysl zvážit plynový kotel, jehož pořizovací cena je ve srovnání s tepelnými čerpadly výrazně nižší. Náklady na „palivo“ budou sice o něco vyšší, ale lidé získají větší komfort než u běžných kotlů.

Ředitel strategie poradenské společnosti EGU Brno Michal Macenauer říká, že pořízení plynového kondenzačního kotle dává smysl. „Sám se k tomu chystám,“ říká. Ekonomika vytápění a přípravy teplé vody podle něj v průměru za rok vychází stále dleka nevyhovněji při využití zemního plynu a moderního kotle a otopné soustavy. Výrazněji se to nebude měnit ani v následujících deseti či patnácti letech. Role obnovitelné energetiky není prozatím ve výrobě tepla. Podle Macenauera to nezmění ani nový systém zpoplatnění emisí oxidu uhličitého u malých emitentů.

Na plynové kotle ovšem od roku 2022 nejsou žádné dotace. Zapovídá to loni přijatá aktualizace směrnice o energetické náročnosti budov (EPBD), v níž se evropské státy dohodly na konci instalaci plynových kotlů do nových budov od roku 2030. Některé státy EU však podobný útlum zavedou rychleji. Třeba Francie jej zavedla už loni, Německo ho chystá napřesrok. Do té doby nainstalované kotle budou moci běžet dál, zákaz jejich používání se nechystá. Domácnosti, které by si chtěly pořídit plynový kotel, ale nemají finanční prostředky, mohou podle Krejčí v některých případech využít například pomoc ze strany obcí.

Při kalkulacích je však obtížné přesně odhadnout, kam se vydají ceny energií. Jsou scénáře, které počítají s tím, že elektřina bude díky rostoucímu podílu obnovitelných zdrojů zlevňovat. Naopak se očekává navýšování cen fosilních paliv. Jiné varianty zase upozorňují, že potřeba srovnat větší množství solárních a větrných elektráren, které nedodávají energii nepřetržitě, a spolu s tím potřeba více investovat do rozvodných sítí povede k rychlému nárůstu regulovaných poplatků u elektřiny.

I to mohou být důvody, proč i přes rychlý nárůst zájmu zatím Češi – oproti zvyklostem v západoevropských zemích – tepelným čerpadlům většinou nefandí, jak si všimá vedoucí prodeje tepelných čerpadel DZ Dražice Radek Červín. „I kdyby si někdo mnil kotel, bude si ho měnit opět spíše za kotel, a nikoli za tepelné čerpadlo. Lidé mají obavy z vysokých provozních nákladů,“ říká. Jedinou nevýhodou představují vysoké vstupní náklady, které lze ovšem s pomocí dotace snížit až o třetinu. S jeho pomocí lze navíc ve spojení s podlahovým topením v létě i chladit.

Přechod na tepelné čerpadlo může naopak dávat smysl například lidem, kteří nyní mají doma elektrokotel. Spotřeba elektřiny na vytápění klesne v takovém případě asi na třetinu. Potučky také upozorňuje na možnost bivalence, tedy situace, kdy spotřebitel nenahrazuje jeden zdroj vytápění druhým, ale k současněmu si přidá tepelné čerpadlo. „Diverzifikace systémů vytápění, například plynový či jiný kotel při záporných teplotách a po zbytek roku tepelné čerpadla, je velmi výhodná cesta, kdy se nyní nemusí majitel vytápění rozhodovat pouze pro jeden systém vytápění,“ říká.

Podle dat ministerstva životního prostředí jsou často uvažovanou alternativou při výměně starých uhelných kotlů také kotle na dřevo. Předseda klastru Česká peleta Vladimír Stupavský říká, že je volí především lidé, kteří mají otopnou soustavu uzpůsobenou na kotle na pevná paliva. „Jsou zvyklí na režim topení a nevdají jim práce dřevem,“ říká Stupavský. Pokud chtějí něco méně fyzicky náročného, přecházejí na dřevní pelety. U automatů se sezonním zásobníkem stačí jednou za rok objednat pelety, kotel si je sám přikládá, sám se zapaluje a umí se i sám vyčistit.

Krátce

EDF podala návrh na přezkoumání jaderného tendru

Neúspěšně uchazeči o český jaderný tender společnosti Westinghouse a EDF podaly k Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (ÚOHS) odvolání proti výběru konkurenční KHNP v soutěži na stavbu dvou jaderných bloků v Dukovanech. V odvoláních zpochybňují oprávnění korejské firmy používat nabízenou technologii a transparentnost celého řízení. Antimonopolní úřad k podáním uvedl, že je nyní analyzuje. Ve správním řízení se bude mimo jiné zabývat přípustností obou odvolání. Podle zástupců vlády jde o obvyklý krok neúspěšných uchazečů, ohrožení tendru se neobávají.

Podle společnosti ČEZ, která má jako zadavatel zakázku na starost, má tender bezpečnostní výjimku, a není tak možné proti průběhu řízení podávat odvolání.

„Úřad pro ochranu hospodářské soutěže obdržel návrhy od americké společnosti Westinghouse i od francouzské skupiny EDF proti postupu zadavatele ve výběrovém řízení na výstavbu jaderného bloku/bloků,“ uvedl mluvčí ÚOHS Martin Švanda.

Americký Westinghouse v pondělí uvedl, že korejská firma KHNP není oprávněna používat technologii reaktoru nabízenou v Česku. KHNP s tím nesouhlasí. Obě firmy vedou kvůli používání technologie dlouhodobý spor, zabývá se jim mezinárodní arbitráž.

Podle expertů by případná prohra KHNP varibtráží mohla ohrozit její schopnost splnit závazky v ČR. Zároveň se však domnívají, že přímým cílem není zrušit český tender, ale spíše získat podíl na zakázce. Obě firmy už takto spolupracovaly na stavbě jaderné elektrárny ve Spojených arabských emirátech.

Francouzská EDF obsah svého podání nespécifikovala, pro ČTK však uvedla, že se tímto krokem snaží zajistit, aby výběrové řízení dodržovalo zásady férové soutěže a transparentnosti. Zároveň potvrdila, že její původní nabídka na stavbu až čtyř reaktorů nadále platí.

Odvolání účastníků jaderného tendru jsou ale podle ČEZ nepřipustná. Tender totiž podle ní měl od začátku bezpečnostní výjimku, která podle zákona umožňuje zadavateli nepostupovat podle zákona o zadávání veřejných zakázek. „Výběrové řízení probíhá na základě bezpečnostní výjimky, a tak uchazeč nemůže napadnout průběh výběrového řízení u ÚOHS,“ řekl mluvčí ČEZ Ladislav Kříž.

Premiér Petr Fiala k podáním odvolání řekl, že problémy s tendrem na stavbu nových jaderných bloků neotečká. Kabinet si podle něj byl historie sporu KHNP s Ame-

ričany vědom a záležitosti jsou ošetřeny. Podle ministra dopravy Martina Kupky je příliš brzo na to, aby se mluvilo o zpochybnění celé soutěže. „Znamenalo by to, že bychom tak zpochybňovali každou soutěž, kde zazní nějaká námitka nebo musí rozhodovat ÚOHS,“ řekl ministr. Zdůraznil, že jde o spor mezi uchazeči. Podle ministerstva průmyslu a obchodu jsou podobné kroky neúspěšných uchazečů, kterými se snaží bojovat za své zájmy, v podobných případech obvyklé. Připomnělo, že tender vyhodnocovalo 200 odborníků na právo, ekonomiku a především energetiku. **ČTK**

ŘSD zprovoznilo dálnici D6 u Krupé na Rakovnicku

Ředitelství silnic a dálnic (ŘSD) v úterý zprovoznilo dálnici D6 u Krupé na Rakovnicku. Poslední dva zbývající středočeské úseky dálnice, Hořovičky a Hofesedly, zprovozní příští rok. Náklady na stavbu u Krupé přesáhly 1,5 miliardy korun bez DPH. Úsek navazuje na dálniční obchvat Revničova. Celá D6 mezi Prahou a Karlovými Vary by měla být hotová v roce 2028, řekl při úterým pro-

vozní dálnice ředitel ŘSD Radek Mátl a ministr dopravy Martin Kupka (ODS).

„Nový úsek odvede veškerou tranzitní dopravu z obce Krupá. Významně se tak zlepší životní podmínky místních obyvatel, sníží se riziko nehod a klesnou emisní zátěže a hluk,“ uvedl Mátl. Stavba více než šestikilometrového úseku dálnice začala předloni v březnu. Jeho součástí je také 805 metrů dlouhá estakáda, několik mostů, mimoúrovňová křižovatka a čtyři protihlukové stěny.

Úsek u Hofesedel má být hotový v září 2025 a u Hořoviček v listopadu 2025. Tím bude od Prahy D6 kompletní až ke křižovatce u Jesenice se silnicí I/27. Příští rok by také měla být zprovozněna část už vznikající dálnice mezi Petrohradem a Lubencem, a to obchvat Lubence – druhá etapa. Kompletní dokončení tohoto úseku bude v roce 2027. Kromě toho ještě zbývá dokončit čtyři úseky v Karlovarském kraji, u nich ŘSD předpokládá zprovoznění v letech 2027 a 2028. Na trase Žalmanov–Knínice a Knínice–Bošov se má začít stavět příští rok a na trase Karlovy Vary–Olšová Vrata a Olšová Vrata–Žalmanov v roce 2026. **ČTK**

Důvěra v německou ekonomiku se opět citelně zhoršuje

Důvěra spotřebitelů v německou ekonomiku se dál zhoršuje, ukázal průzkum institutu GfK. Index

důvěry na září, který GfK sestavuje spolu s institutem NIM, nečekaně klesl na minus 22 bodů ze srpnové hodnoty minus 18,6 bodu. Institut v úterý uvedl, že důvodem ke zhoršení důvěry je růst nezaměstnanosti, snižování počtu pracovních míst a krachy firem.

Nepříznivý hospodářský vývoj snižuje zejména očekávání příjmové situace domácností. Tím klesají také naděje, že se německá ekonomika vydá na cestu stabilního oživení. Německo má největší ekonomiku v Evropě a je na něm závislá i řada firem z České republiky.

Propad hodnocení očekávaných příjmů zhoršil celkový sentiment. Index, který hodnotí očekávané příjmy, klesl totiž na 3,5 bodu z předchozích 19,7 bodu. Nárůst kupní síly, který počítávalo mnoho domácností, nestačí kompenzovat rostoucí nejistotu na trhu práce. Oživení, které se odráželo v indexu na srpen, bylo kvůli evropskému šampionátu ve fotbale jen výkřevem, řekl analytik institutu NIM Rolf Bürkl. Jeho slova také snižují naděje na udržetelné hospodářské oživení, ke kterému by přispívala zejména soukromá spotřeba.

Nezaměstnanost v Německu na začátku letních prázdnin vzrostla výrazněji, než bývá v této době obvyklé. Nárůst počtu insolvenčních firem není přitom pro ekonomické instituty překvapivý. V nedávné době oznámily propouštění firmy jako Deutsche Bahn, Bayer a ZT Friedrichshafen.

Německá ekonomika se ve druhém čtvrtletí vrátila k poklesu, který proti předchozím třem měsícům činil 0,1 procenta. V prvním čtvrtletí se hrubý domácí produkt (HDP) o 0,2 procenta zvýšil. **ČTK**

Myslivci v uplynulé sezoně ulovili rekordně zvěř

Myslivci v uplynulé sezoně odstřelili dosud nejvíce jelenů, danků, mullonů a divočáků, a to celkem 350 400. Údaje o ulovicích jsou k dispozici od roku 1950. Nejvíce zastřelili prasat divokých, a to 258 253, což je meziroční nárůst o 45,2 procenta. Počet odstřelených danků dosáhl 45 335, oproti předchozímu období o 17,3 procenta více. Jelenů ulovili myslivci 35 779, od roku 2014 vzrostl počet odstřelených jelenů o více než 12 tisíc. Naopak bažantů méně kachen divokých zastřelili myslivci méně. Údaje v úterý zveřejnil Český statistický úřad (ČSÚ). Lovecká sezona trvala od dubna 2023 do konce března 2024.

„V minulé lovecké sezoně byly evidovány rekordní odstřely u více druhů srstnaté zvěře. Úlovky pernaté zvěře, jako jsou bažanti a divoké kachny, lze naopak označit za podprůměrné,“ řekl Josef Kahuda z oddělení statistiky zemědělství a lesnictví ČSÚ. **ČTK**

